

znanostij, osnuje češko bogoslovno fakulteto v Pragi, oskrbi češko medicinsko fakulteto z vsemi potrebnimi pripravami in klinikami, zgradi nov kemični laboratorij in osnuje stolico za melioracije na Praškej češkej politehniki, češki obrtni šoli v Pragi in Brnu popolni v višji češki obrtni šoli, češko obrtno šolo v Plznu pa tako popolni, da bode jednakata z nemško, češkej privatnej gimnaziji v Opavi dovoli državno podporo, več čeških zasobnih in občinskih srednjih šol pa vzame v državno oskrbo.

Srednja stranka **moravskega** veleposestva je baje izjavila, ko se je pogajala zastran obnovljenja kompromisa, da hoče delati na to, da se pomanjšajo nasprotja med obema narodnostima v deželi. Liberalci so baje tudi obetali, da jo bodo v tem oziru podpirali. Tako poročajo oficijoza glasila. Mi seveda tem vestem ne pripisujemo nobene važnosti. Če bi bila srednja stranka zares želela Čehom pomoći do jednakopravnosti, bi ne bila sklepala kompromisa z liberalci, ki so že tolrikat po-kazali, da ne marajo za spravo s Čehi.

Letos bodo v **Bukovini** volitve za deželnim zbor. V tej kronovini biva mnogo Rusinov, pa dosedaj se njih glas v deželnem zboru še ni dosti slišal. Udeleževali so se le malo političnega življenja. Letošnjih volitev se pa hočejo Rusini v obilnem številu udeležiti in so že začeli agitacije. Z Rumuni se pogajajo, da bi ž njimi sklenili kompromis. Če bodo Rusini in Rumuni drug druga podpirali pri volitvah, bodo se število zastopnikov teh dveh narodnosti v zbornici precej pomožilo. Dosedaj so v bukovinskem deželnem zboru sedeli največ uradniki, zlasti okrajski glavarji.

Vnanje države.

Vlada **bolgarska** ne misli proglašiti nezavisnosti, če bi se Turčija ne ozirala na njene želje in ne priznala kneza. Zato je Stambulov premoder. Vsa diplomatična akcija je le bolj volilni maneuver, kajti bližajo se nove volitve za sebranje, katerih se baje udeležila vsa opozicija.

Vlada **russka** pripravlja nov zakon za varstvo mladoletnih delavcev v tovarnah. Po tem zakonu bodo taki delavci morali pohajati šolo in ob nedeljah in praznikih jih ne bodo smeli nikdo siliti k delu. Rusija se ne udeleži konference v Berolinu, temveč hoče delavcem njih stanje polagoma zboljšati z dobrimi zakoni in naredbami, ki bodo primerno ruskim razmeram.

Polkovnik Stoffel je priporočal sporazumljenej me Nemčijo in Francijo, katero se pa le da doseči, če Nemci Franciji vrnejo Alzacijo in Loreno. Nemški in francoski listi so se bavili s Stoffelovim mnenjem in vsi se ujemali v tem, da ni misliti, da bi Nemci tebi nič meni nič vrnili. Francozom omenjeni pokrajini. Sedaj je pa še maršal Mac Mahon izustil o Stoffelovih predlogih svoje mnenje. Maršal trdi, da ni misliti, da bi Nemci vrnili Francozom Alzacijo in Loreno, dokler vlada sedanja cesar. Cesar Friderik bi pa bil za tako sporazumljene, da je dlje časa živel. Po bitvi pri Sedanu je bil prestolonaslednik Friderik njega prišel pohodit. On ni mogel govoriti ž njim, a princ se je precej časa razgovarjal s pobočnikom njegovim. Rekel je, da Moltke hoče, da bi Franciji vzeli nekaj ozemlja, pa on ni za to, ker bi Francozi tega nikdar ne pozabili. Maršal je preverjen, da je princ še jednakosodil, ko je postal cesar.

V **angleškem** ministerstvu je v kratkem pričakovati več sprememb. Mej ministri se pojavitajo razna nasprostva, unijonistični liberalci in radikalni konservativci ne marajo dolgo več podpirati vlade, ako se kateri njih vodil ne pokliče v ministerstvo. Posebno bi Chamberlain in Churchill rada bila zopet ministra. Salisburij pa seveda prav nič ne mara teh dveh mož v ministerstvo, ker je znano, da sta precej trmasta in nesto vajena pokoriti se-

mnenju večine. Oba sta že ministrovala, pa sta odstopila, ker se nista mogla sporazumeti s svojimi ministerskimi tovariši. Kaže se, da se bliža razpad sedanje večine angleške spodnje zbornice.

Dopisi.

Iz Budimpešte 7. marca. (Ministerska kriza.) Da bodo ministerski načelnik Tisza po svojem petnajstletnem ministrovani zdaj pa zdaj odstopil — govorilo in pisalo se je po vseh krajih. Veliki izgredi in poulični škandali leta 1889, uprizorjeni po opoziciji radi vsprejetih §§ 14. in 25. vojne postave, bili so prvi in nevarni grobokopi ministerskemu načelniku.

A najiskrenjež želja levičarjev se ni izpolnila; Tisza je ostal na krmilu ter se pomlajen in okrepen rogal brezuspešnim navalom od strani opozicije. On je namreč svoj kabinet rekonstruiral, popravil in okreplil s tem, da je ponudil zadeve justičnega ministra jako nadarjenemu juristu in spretnemu parlamentarcu — levičarju — Desideriju Szilagyi-ju, (Seljak ?) in resort financ svojemu bivšemu tajniku v finančnem ministerstvu dr. Wekerle-ju. — Na novo sestavljeni kabinet je bil mej seboj soglasen in je tudi pri vsaki priliki, osobito nasproti levičarjem, poudarjal svojo solidarnost z ministerškim načelnikom.

Zgoraj omenjena člana sta se precej po svojem ustropu v ministerstvo jako krepko in odločno posprijela nujnega dela in reformacij. Justični minister hoče urediti tako slabe, da v sedanjem veku več ne mogoče pravosodne razmere in je že v marsikateri napravi pokazal svoj izredni talent.

Zraven tega pa je minister Szilagyi tudi izvrsten govornik in dober parlamentarec. Ne dolgo temu sem imel priliko ga poslušati v zbornici, ko je pozvan od levice „ex abrupto“ dokazoval kako prepričalno in stvarno, v nepretrgano dve in pol ure trajajočem govoru svoje stališče ter solidarno postopanje s predsednikom kabineta!! Nikdo od levice se ni upal odgovarjati in čul se je le sem ter tja kak ironičen in sarkastičen posmek! Gotovno ni takrat prisoten ministerski načelnik misil, smehljaje se govorniku, da bodo uprav ta človek povod njegovega padca! —

Drugi član rekonstruvanega kabineta, minister financ dr. Wekerle, še kako mlad in čil človek, privel je po dolgem in težavnem naporu finančno stanje ogerske države v ravnovesje; budget sklepa namreč skoro brez primankljaja, ako se sme vsota od $\frac{1}{2}$ milijona tako imenovati!

Ti dve čili, mladi in krepki moči sedanjega kabineta izvollili sta najbolj prijubljeno in že obrabljeno orožje; namreč slabo finančno stanje in neznosno pravosodno upravo, levičarjem iz rok! Kaj jim je še preostalo družega — nego škandal, ropot, krik v zbornici in izgredi po ulicah!!

Ministerski načelnik je bil večkrat kategorično pozvan, da naj odstopi, ker ne sodi več novim idejam, izposojenim od levice itd. Da, poslanec grof Gavril Karolyi mu je celo v obraz rekel, idočemu iz zbornice poslancev: „Le pojdi, starec! ti si že siv in ne vrni se več!“ — V neki seji letosnjega zasedanja 11. decembra 1889. obljudil je minister-

ski načelnik predložiti zbornici načrt novele o „domovinskem pravu“ (incolatgesetz). Načrt je bil res sestavljen, v katerem je tudi določba, da kdor je katerikoli občine imenovan „častnim občanom“ — ta ni izgubil domovinskega prava v ogerskem kraljestvu. Vsa ta stvar je bila uprizorjena radi Kossutha, koji je v večih krajih imenovan „častnim občanom.“ — Ministerski načelnik je bil obljudil zbornici omenjeno novelo, oziroma načrt, predložiti precej ko se vsprejme nova postava za ogersko (ne madjarsko!) deželno brambo (honved). Ta poslednja je sedaj skoro vsprejeta in gosp. Tisza ne more spolniti svoje obljube, ker se je pokazala v kabinetu nejedinstvenost in je osobito krona zoper načrt o „domovinskem pravu“ v zmislu ministra Tisze.

Kossuth, radi kojega se je hotela prenoviti ona postava, priobčil je nedavno pismo, v katerem z ne preveč laskavimi besedami obsojuje sedanje razmere svoje domovine in tudi krananega ogerskega kralja in njegove vlade ne priznaje! In tak človek naj bi bil še državljan ustavnega ogerskega kraljestva! Včeraj je bilo pod predsedstvom cesarja kralja ministersko posvetovanje o tem, kako je postopati radi obljudljene novele. Danes je bil ministerski načelnik Tisza vsprejet v avdijenci in sploh se misli, da je dal ostavko za-se in za celi kabinet. No demisija bodo gotovo vsprejeta in gosp. Tisza ostane še 8 dñij prezent, dokler se ne vsprejme postava za budget in za deželno brambo v magatski hiši! kdo bodo Tiszin naslednik?

Mnogo se je govorilo in se še čuje, da najbrže hrvatski ban grof K. Hedervary. Ako je kaj resnice na tem, mi odkritoščeno čestitamo svojim sosedom Hrvatom in mu kličemo že sedaj: „Srečno pot!“

Iz Sodražice 9. marca. [Izv. dop.] Minol je predpustni čas, nastopila je resna doba, doba treznosti in postnega premišljevanja. Potihnil je ves hrup in vrišč po plesiščih in drkališčih, spravljeni so trdrovatni Nemci s popustljivimi Čehi! V zadregi boste, g. urednik, z gradivom! Na političnem polji „norma“, dopisov naj se sušica loti in ne preostaja Vam družega — nego sami inserati!

„Pojte rakom žvižgat, taki vi preroki“ porečete in odpravljeni bodemo. Saj pa res že ni tako hudo. Gradiva je povsod dovolj. Le poslušajte!

Splošno je znano, da bračna društva hirajo na nekej bolezni, katera bode zadušila bržkone naj stareja, bivša nekdaj tako na glasu. Mej ta ušteti moram naše bračno društvo, ustanovljeno 1. 1869 z 61 udi, katero pa štejo sedaj samo še 11 članov. Tako po rojstvu nastopila je zlata doba! Snovali so imenitne veselice v dobrodelne namene, število udov je vedno naraščalo pod izvrstnim vodstvom čilih odbornikov, udeležili so se vseh taborov na Slovenskem, pošiljali dobro izvezbane pevce, oklicanom in meščanom v pomoč, pokazavši, da „Ribničan ni zaspan!“ — temveč zaveden, dasiravno preprost!

Z jasnim obrazom gledali so ustanovitelji, prvaki naše doline, čvrsti svoj rod, zavidali jim slavo, čmerni sosedje!

To ni trajalo par let — dobro pol drugo desetletje. Še žive, razen dveh, vsi odborniki, še je

odposlati majorja Gagrina z jedno poljsko komando zaradi obrameb Kungura. V Malikovko je bil poslan gvardije poročnik Deržavin zaradi obrameb Volge od strani Penze in Saratova. Uspeh je opravičil ta razpoloženja. Bibikov je s početka v mislih dvolil na svojo vojsko. V jednem izmej polkov (v Vladimirskej) so se pokazali privrženci Pugačova. Načelnikom mest, katere je polk prehodil, je bilo ukazano, razposlati po krčmah preoblečene uradnike. Na ta način so bili šuntarji spoznani in zasačeni. Pozneje je bil Bibikov zadovoljen s svojimi polki. „Reči moje, hvala Bogu (je pisal v februarji), so od ure do ure boljši; vojske se pomikajo h gnezdu hudodelcev. Da so z menoj zadovoljni (v Petrogradu), razvidim iz vseh pisem; samo gos naj bi vprašali: ali ne zebe v noge?“

Major Mufel se je s poljsko komando 29. decembra približal Samari, katero je pretekli dan četa puntarjev bila zavzela. Prišli so mu nasproti, a razbil jih je in gnal prav do mesta. Tukaj so mislili pod zaščito mestnih topov protiviti se. Dragonci pa so potegnili sable, ujabali v mesto in sekali in teptali bežeče. Ravno ta čas pokazali so se stavropoljski kalmiki dve vrsti od Samare, gredoči puntarjem na pomoč. Zbežali so, ko so zagledali proti njim poslano konjico. Mesto je bilo očiščeno.

Šest topov in dve sto ujetih je prišlo v roke zmagovalcu. Koj za Mufelom ustopila sta v Samaro polkovnik Grinev in generalni major Mansurov. Poslednji je nemudoma poslal oddelek v Stavropolj za pomirenje kalmikov, kateri so pa zbežali na razne strani in oddelek, ne da bi jih bil videl, se je vrnili v Samaro.

Polkovnik Bibikov, oddelen iz Kazani s štirimi grenadirskimi četami in jednim eskadronom huzarjev na pomoč generalnemu majorju Freimanu, stojecemu v Buguljmi brez vsega dela, je šel na Zainsk, katerega sedemdesetletni poveljnik kapitan Mertvecev je vsprejel s častjo tolpo puntarjev in jim oddal načelnštvo nad mestom. Puntarji so se utrdili, kakor so umeli; pet vrst od mesta je že zaslišal Bibikov njih streljanje iz topov. Njihove ograje (palisade) so bile razrušene, baterije vzete, predmestja zasedena; vse je bežalo. Pet in dvajset puntarskih vasij je prišlo v pokorščino. Pri Bibikovu se je oglašalo na dan do štiri tisoč skesanih kmetov; dajali so jim liste in vse odpuščali domov.

Deržavin, načelnik treh fizilijskih čet, pripeljal je k pokornosti razkolniške naselbine, ležeče na bregovih Irgiza, in orde plemen, kočujočih med Jaikom in Volgo. Zadnjič je zvedel, da se je veliko ljudstva zbral v neki vasi z nameravanjem, iti

služit k Pugačovu, on je prijal z dvema kazakoma naravnost na mesto zborovanja in je zahteval objasnenja od naroda. Dva izmej šuntarjev izstopila sta iz tolpe, mu povedala nameravanje svoje in začela proti njemu stopati z očitanjem in groženjem. Narod je že bil pripravljen zdivljati. Deržavin je pa strogo nad njim zaupil in ukazal svojima kazakoma obesiti oba šuntarja. Povelje njegovo je bilo takoj izpolnjeno in zbor je razbežal. Generalni major Larionov, načelnik plemenitaškega legijona, odpoljan za osloboedenje Ufe, se ni obnesel, kakor se je v obči od njega pričakovalo. „Za grehe moje (je pisal Bibikov) usilil se mi je bratec moj A. L., ki se je najprej sam ponudil poveljevati posebnemu oddelku, zdaj ga pa z mesta premakniti ne morem.“ Larionov je zaostal v Bakalah brez vsega dela. Nesposobnost njegova prisilia je glavnega poveljnika poslati na njegovo mesto nekdaj pred njegovimi očmi ranjene in v vojni proti konfederatom že odlikovavšega časnika, podpolkovnika Mihelsona.

Knez Golicin je prevzel načelnštvo nad vojskami Freimana. Dne 22. januarja je šel čez Kam. 6. februarja zjedinil se je ž njim polkovnik Bibikov, Mansurov — dne 10. Vojska vzdignila se je proti Orenburgu.

(Dalje prih.)

desnica žilava, trdna volja, bister duh, le na noge — „opasujmo um svetle meče!“

Ne vdajmo se malomarnosti, na delo bratje, bliža se petindvajsetletnica, zopet se povrno prijetni časi!

Položimo vsak mal dar na narodni žrtvenik, hitro imamo vsotico, s pomočjo katere si omislimo društven harmonij. Ne samo brati, učiti se je treba, — duša vsega je petje!

Petje užigalo Vam je preje narodna srca, petje obudilo bode stare društvenike, opominjalo njih dolžnosti, privabilo obilo novih mož. Pokažimo sosedom — svetu, da bije v nas še nepokvarjena kri, da nismo ostareli, da smo živo deblo slovanskega plemena!

Domače stvari.

(Slavjanskij v Zagrebu.) Zagrebški listi obširno in naudeno popisujejo Slavjanskega koncerte. Dvorana „Hrvatskega Sokola“, kakor tudi galerije bile so vsakikrat polne. Od toliko stotin sedežev ni bil noben prazen. Občinstvo je vsaki točki burno, oduševljeno ploskalo. V nedeljo je Slavjanskij s svojo družbo peval v pravoslavni cerkvi, ki je bila polna odličnega občinstva. Poročalec v „Obzoru“ piše o tem petji: To je bio raj na zemlji: niso ono zemaljski stvorovi pjevali, več nebeski angeli. Tko bi onakom pjevanju mogao odoljeti? Molitva onako pjevana i u narodnom jeziku treba, da dodje do Božjega pjestolja. Uz onakovu molitvu, čovjek treba da vjeruje i da postane bolji. Ruski pevci peli so zbole: „Gospodi pomiluj“, „Iže Heruvimi“, „Svat, svat, gospod Savaot“, „Svati Bože“ in „Amin“. Ko je Slavjanskij prišel iz cerkve, ga je narod naudeno pozdravljaj. — Slavjanskij ostane v Zagrebu osem dñi. — Po koncertu družijo se ruski pevci z dijaki in nezavisnimi meščani in vrste se napitnice in iskreni govor. V četrtek bode ruskim gostom na čast banket, pri katerem bodo peli hrvatski pevci in svirali tamburaši. — Gospodična Nadina v Zagrebu ni nastopila, ker je odpotovala v Pariz k obolelej sestri.

(„Slovensko pisateljsko podporno društvo“) priredi svoj prihodnji večer dne 18. t. m. v čitalnični dvorani na čast D. Trstenjaku s primernimi govorji in petjem, na kar p. n. člane že danes opozarja odbor.

(Umrli) je danes zjutraj g. Feliks Magolič, oče g. Srečka Magoliča, v 59. letu dobe svoje. V. m. p.!

(Reljevna karta Kamniških Alp) Znani fotograf Lergetporer na Bledu, ki si je stekel že mnogo zaslug za razširjenje domoznanstva kranjskega, izgotovil je zelo plastično karto jednega najlepših gorskih predelov naše domovine. Karta obsegajo ozemlje med $32^{\circ} 5'$ in $32^{\circ} 25'$ vzhodne dolžine (od Ferra), ter med $46^{\circ} 19'$ in $46^{\circ} 28'$ severne širine; naslanja se točno na znano reljevno karto Julijskih Alp, ki se v deželnem muzeji vidi, in jo torej popolnjuje na vzhodno stran, tako da so sedaj tudi vse Karovanke upodobljene. Ker so na tej karti višine v jednakih razmerih z dolžino in širino (merilo je 1: 25.000 prirode) predložene, zato si vsak ogledalec lahko popolnoma natančno sliko o naših goratih predelih napravi. Priporočamo g. Lergetporerju, naj izdeli reljevno karto vse Kranjske, ali v manjem merilu, tako da bodo tudi za šolsko porabo.

(Velik požar,) bil je dne 6. t. m. v Orešji pri Mariboru. Požarne brambe iz Račjega, Maribora, Hoč in Frama prišle so na pomoč, a ker je bil bud veter, vendar neso mogle udušiti ognja. Pogorela so 12 gospodarjem stanišča, druga poslopja in mnogo raznega premičnega blaga. Škoda, ki je deloma zavarovana, ceni se na 80.000 gld.

(„Bosnische Post“) pobija vesti russih listov, da se pravoslavno prebivalstvo Bosne in Hercegovine zaradi glada hoče izseliti. Samo nekatere obitelji iz Gačkega in Nevesinjskega okraja doble so dovoljenje, da se presele v Srbijo, a ko so tjakaj došle, so jih na meji srbska oblastva zavrnila. „Bosnische Post“ pravi dalje, da vlada neprestano skrbi, kako olajšati bedo, ki je to leto zavladala v Gačku, Bilečku in Nevesinjskem kraju vsled slabe letine. Vlada je začela delati ceste, na katerih lahko vsak dobi dela, da ohrani sebe in svoje lakote.

(Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku) ima dne 15. t. m. v gostilni gosp. Jarneja Grašeka svoj redni občni zbor. Vspored: 1) nagovor predsednika, 2) poročilo tajnikovo in blagajnikovo,

3) volitev pregledovalcev računov in novega odbora, 4) posamični predlogi in nasveti. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Sneg v Dalmaciji.) Po nekaterih krajih zametel je sneg pote in ceste, da je promet ustavljen celo na državnih cestah. Namestništvo je brzojavnim potom odredilo, da se sneg odpravi in dalo okrajnim poglavarstvom potrebna denarna sredstva na razpolaganje.

(Razpisana) je služba nadučitelja v Slavini. Plača 500 gold., priklada 50 gold. in stanovanje. Prošnje do 15. aprila.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Vadovice 10. marca. Sodba v pravdi proti izseljevalnim agentom proglašila se bodo v sredo. Državni pravnik predlagal je za glavne obtožence po 5 do 10 let, za pet manjših agentov po 1 do 5 let, za 13 gonjačev po 6 mesecev do jednega leta ječe.

Sofija 10. marca. („Polit. Corr.“) Preiskovalna komisija v zadavi majorja Panice in tovarišev bodo na željo ministrskega predsednika Stambulova svoje delo, kakor hitro možno, dokončala. Obravnava utegne pričeti že tekom tega tedna. — Dvor se bodo v kratkem za več tednov preselil v Plovdiv. Dan odhodu še ni določen. Princ Ludovik Avgust Koburški, brat princa Ferdinand, ostavil je Sofijo, kjer je bival le teden dni.

Sofija 10. marca. Več častnikov so zaradi nezanesljivosti izbrisali izmej aktivne vojske in je premestili mej reservo.

Pariz 10. marca. „Temps“ javlja: Zastopniki Francoske na Berolinski konferenci v varstvo delavcev bodo: senatorja Jules Simon, Tolain, poslanec Burdeau, nek rudniški inženier in jeden socijalističen delavec. Jules Simon je izjavil, da vsprejme mandat le tedaj, ako se francoski odposlanci poprej sporazume o svoji misiji.

Dunaj 11. marca. Gospodske zbornice šolske komisija snide se jutri.

Budimpešta 11. marca. „Pester Lloyd“ piše: Kabinet Szapary bodo se koncem tedna predstavil parlamentu. Ker Teleki izstopi, se bodo najbrže velikemu županu grofu Zichy-ju ponudilo ministerstvo notranjih zadev. Gledé poljedelskega ministerstva bodo to odločilno, da bodo tudi Erdeljsko zastopano. Da bi se predrugačila sistema, o tem ni niti govor. Smer notranje in vnanje politike ostane neizpremenjena, novi načelnik ministerstvu je od liberalne stranke mesa in krvi.

Berolin 11. marca. Kancelarska kriza že več dñi razburja duhove in v višjih krogih je vse ločeno na dva tabora: na pristaše cesarjeve in pristaše Bismarckove. Kriza, ki je nastala zaradi narodno-gospodarske politike in zaradi socijalizma, nekaj pa tudi zaradi osobnih vprašanj, je zelo akutna in govorji se, da je ostavka Bismarckova neizogibna.

Razne vesti.

(Meščanska pivovarna v Plzni.) Post. Cl. prinaša v članku o češkej obrti nekaj podrobnosti o svetovnoznanej meščanski pivovarni Plzenskej. Po tem članku zidati se je jela ta tovarna l. 1839 in končala se je l. 1842. Šteje vse vklj. 252 deležev. Skromen bil je začetek, prva kuha znašala je le 64 veder in prvo leto skuhalo se je piva 3657 hl. Leto za letom se je bolj prijubilo izborno pivo in kupcev bilo je zategadel vedno več. L. 1849 zvarilla je tamošnja meščanska pivovarna 10865 hl, l. 1854 20.765 hl, l. 1859 41.830 hl, l. 1864 56770 hl, l. 1860 108.034 hl, l. 1874 202.710 hl, l. 1879 216.520 hl, l. 1881 249.280 hl, l. 1882 274.000 hl, l. 1883 311.160 hl, in v preteklem letu dosegla je skoro že pol milijona. Vsaki dan zvari se lahko 1400 hl. Založninske kleti sestojajo iz 66 oddelkov in so 6 km dolge. Tovarna ima 5000 sodov za zalogo drževih po 50–60 hl in čez 100 tisoč sodov za prodajo. Samo 100 vagonov se porabi rujavega premoga in 4000 navadnega črnega za kurjenje kotlov. Dividende znašajo že po 2700 gld. in do konca l. leta povišale se bodo gotovo do 3000 gld. Večkrat ponujali so se že visoke cene za nakup, a vselej so bile odbite. Neka angleška družba ponudila je vlni 25 milijonov gld., a odbita je bila.

(Čuden sam mor.) V Gentu umoril se je nek človek na neumen način. Za svoj pokop oskrbel si je sam rakev. Rakev dejal je na svojo postelj, pričkal na vsako stran mize dve sveči, vzel papir z napisano mrtvaško glavo in dejal papir mej

sveči. Potem jel je peti mrtvašice in govoriti molitve za mrliče. Ljudje poznali so muhe tega čudaka in niso mislili nič hudega. Končavši mrtvaško pesen in molitve, ulegel se je v rakev, prezal si vrat in precej umrl.

(Prekanjen nečak.) Gospa K. stanuje v Belgraviju, najelegantnejšem delu Londona. Nedavno povabila je odlično družbo popoludne na čaj. Dve gospoji, grofinja S. in lady P. sta že pozvali. Pred hišnimi dvermi čakajočima pridruži se eleganten gospod, je pozdravi z navadnim pozdravom in povpraša po njunem razpoloženju. Gospodo veli so v salon in akopram hišna gospa gospoda ni poznala, pozdravila ga je meneča, da je znanec prišlih gospa. Tedaj poklicali so gospodinjo venkaj. Prišleč zagrablje smeječ se srebrno in zlato mizno opravo s sladkorino šatuljo vred rekoč gospemu: „Sedaj hočem teto malo ostrašiti“. Reče in odide. Nekj minut pozneje se vrne lady in pravi presečena zroč na mizo: „Menim, da je strežnik že vse namizje prinesel“. Gospo sta se komaj vzdržavali smeha, slednjič vendar reče grofinja S.: „Vaš nečak hotel Vas je malo ostrašiti in je odnesel nekaj srebrnih žlic!“ „Kako, moj nečak“, dejala je gospa plašno, „moj nečak je na Škotskem!“

Pravilnik

za izgotavljanje vodovodnih naprav pred hišami in po hišah mesta Ljubljanskega.

§ 1. Vodovodne naprave pred hišami in po njih je oskrbeti dotičnim gospodarjem. Vodovode po hišah smejo izgotavljati samo temu delu vešči in uradno uvravčeni instalatérji, kateri natančno poznajo dotične propise ter tudi morajo pod izgubo koncesije po njih ravnat.

§ 2. Predno se začne v kaki novi stavbi delati vodovodna naprava, treba vodstvu mestnega vodovoda predložiti ves načrt, kateri obsegajo višinski in talni prorez z osnovno uredbo in upisanimi obmeri (dimenzijsami) cevi ter z oznamenilom vseh ventilov in odvodnih mest.

Ti načrti se lahko tudi ob jednem s prošnjo za stavbino dovolitev predložiti mestnemu magistratu. Pri dotičnih komisijskih ogledih in razpravah mora biti potem navzoč kak uradnik vodovodnega vodstva.

§ 3. Za napravo vodovodov po hišah smejo se rabiti samo:

a) Svinčene cevi, jednakomerno debele in močne ter iz popolnoma čistega blaga. Teža jim je na meter dolžine določena naslednja:

$\frac{1}{2}$ "	cevi ali 13 mm	svetlobe po	2·80 kgr
$\frac{3}{4}$ "	" 20 mm	" 4·50 "	"
1"	" 26 mm	" 7·25 "	"
$\frac{1}{2}$ "	" 33 mm	" 10·30 "	"
$\frac{1}{2}$ "	" 39 mm	" 12·50 "	"

b) Galvanizovane cevi iz najboljšega kovanega železa in preskušene s tlakom 15ih atmosfer.

Cevi nad 40 mm velikega svetlobnega premera morajo biti iz litega železa. Lite morajo biti stojče, znotraj in zunaj asfaltovane in preizkušene s tlakom 15ih atmosfer.

§ 4. Svetloba dovodnih cevij je odvisna od števila iztokov (pip), in določi jo mestno vodovodstvo po množici vode, kolikor se je bodo najbrže rabilo po napovedbi gospodarjevi v napovedni poli, a določuje se izrecno, da se ne smejo rabiti cevi pod $\frac{1}{2}$ " = 13 mm velike svetlobe. Za razvodke od cestnega vodovoda do začetka navzgornih cevij in od tod do prvega prihodnjega razvodka ne smejo rabiti se cevi, ki imajo manj nego $\frac{3}{4}$ " = 20 mm svetlobe, in po hišah, nad jedno nadstropje visokih, ne cevi, ki merijo pod 1" = 26 mm svetlobe.

§ 5. Cevi morajo, koder drži pod zemljo, položene biti do 1·50 m globoko, da so varne mraza. Ravno zato morajo tudi po hišah napeljane biti skozi prostore, po katerih ne zmrzuje, ali katerih stene ne morejo premrzni, torej po glavnih zidovih ob njih notranji strani proti zaprtim, gorkim prostorom, po srednjih in prečnih zidovih, takisto ob kurenjih ali zaprtih prostorih. Cevi morajo prosti ležati na ometu in naj bodo, koder je treba, z dvojno klobučno ovite. Paziti je, da se ne poškodujejo kako, n. pr. z udarcem.

Navzgornje cevi po hišah uložene se lahko tudi v izdolbine (niše) po najmanj 8 cm globoke. Izdolbine je obložiti in osamiti s tvarino, toplopi nedovzeto, in opažiti jih z deskami, ne pa ometati jih.

Prehodni in iztočni ventilji morajo tudi biti proti mrazu zavarovani.

§ 6. Pri vsakem zasobnem vodovodu je precej za vodomerom, in sicer v kakem nemrazenem prostoru, napraviti lahko pristopen zaporni ventil z izpustno pripravo za ves hišni vodovod. Koder ni vodometer, postaviti se morajo zaporni ventilji tako, da je lahko pozneje vodomere udejati.

Navzgornje cevi morajo zaradi lažega popravila imeti v vsakem nadstropji flanše.

Kjer je več navpičnih razvodkov, mora vsaka cev na svojem najspodnejšem mestu imeti zaporno in izpustno pripravo.

Vse cevi hišnih vodovodov morajo imeti strmec proti izpustni pripravi, da jih je lahko popolnoma izprazniti.

§ 7. Da se preprečijo sunči po ceveh, rabiti se smejo za iztočne pipe le vijakasti ventilji, in odvodki za kuhinje, klosetsi itd. naj kolikor mogoče imajo prehodne pipe.

Za glavne in prehodne pipe, na katere dovolj močno pritiska voda tudi z nasprotne cevi, smejo se rabiti tudi stožasti ventili.

Nikakor pa ni rabiti samozapornih pip.

Odprtine glavnih in prehodnih pip morajo biti prikladne premeru cevi, v katere se udelajo.

§ 8. Svinčene cevi je, koder se polože v zemljo, položiti v majhne, suho sezidane prekope (kanale), prej pa popolnoma naravnati, da niso nikoder krive. Potem jih je primerno pokriti, da se ne zmečkajo, kadar se zatolče gorenja zemlja.

Ako je svinčene cevi speljati pod prekopi kanali ali skozi prekope, treba jih je udejati z radi varnosti v hranilne cevi od litega železa.

§ 9. Pod vsako iztočno pipo je napraviti izlivki s sitom in odvodno cevjo.

Odvodne cevi ne smejo imeti pod 40 mm svetlobe, ter so lahko iz asfaltovanega ali emajlovanega litega železa, ali svinčene ali pa tudi kamene. Voda se ne sme naravnost odtekati v kanale ali v stranišča, in vsaka cev mora na najspodnejšem mestu imeti vodno zapiralno (sifon), katero je lahko snažiti.

§ 10. Straniške naprave naravnost iz cevi izplakovati, ni dovoljeno, ampak smejo se le z vodo iz malih reservoarjev, ki morajo imeti ventil s plavakom najboljše sestave, ali pa morajo biti po klesnih pripravah zaporni ventili, ki ne sujejo. Da ne morejo plini iz kanalov prihajati v stanovišča, treba po klosetih povsod, koder se z vodo izplakujejo, napraviti zaporne ventile (sifone), ki imajo najmanj po 100 mm svetlobe.

§ 11. Pomije, perilno vodo itd. je dovoljeno izpeljavati v mestne kanale, straniški poplahki pa se morajo odvajati v gnojne jame, ki ne smejo imeti nikakeršnega odtoka v mestne kanale.

§ 12. Tako zvanihi hišnih reservoarjev v obče ni dovoljeno napravljati iz zdravstvenih razlogov. Izjemoma jih dovoljuje mestnega vodovoda vodstvo, a napraviti je v njih ventil s plovakom za zapiranje in odvodno cev za preobilino vodo.

Reservoarji in kopelske kadi morajo imeti odvodne cevi toliko svetlobne, da se lahko hitro po njih odteka voda. Kadar so torej tudi do cela odprte vodovodne pipe, mora po odvodni cevi vsa voda lahko odteči. Vse odtočne in odvodne cevi morajo proti mrazu biti zavarovane takisto, kakor dotični dovodi.

§ 13. Jako priporočati je, da se napravijo požarni hidranti ali požarne pipe po hišah in obrtnih zavodih.

Ti hidranti in pipe morajo imeti zavoje, kašeršne imajo aparati tukajnjih požarnih gasilcev, ter se smejo rabiti le o požarih; zategadel so zaprti z mestno svinčeno plombo. Vselej, kadar so se rabili, treba takoj naznaniti vodovodnemu vodstvu, da se iz nova zaplombajo.

§ 14. Cevi mestnega vodovoda neposredno spojiti s parnimi kotli je prepovedano, pač pa se smejo hidravlični aparati in motori, a le s posebno dovolitvijo vodstva, spojiti z mestnimi cevimi.

§ 15. Razvodki od dovodne cevi po zasobnih vodovodih smejo se izvesti šele 1 meter daleč od vodomera ali hišnega zapornega ventila, nikakor pa ne pred vodomerom, kar je strogo prepovedano.

§ 16. Razvodek od mestnih cevij do hiše dā izgotoviti mesto Ljubljansko ob stroških dotičnega hišnega gospodarja. Poleg tega oskrbi mesto navrt cevi, od litega železa sedlo s kovanim oklepom ali pasom, glavno zaporno pipo s ključem ter s hranilno cevjo in zaklopom (kapo) pa vodomer.

Stroški za te razvodke se bodo tako zaračunili, kakor da bi nasprotno si biše bile po jednoliko oddaljene od mestnih cevij. Dolžina cevi do hiše se bode torej vedno merila in štela od srede ceste.

§ 17. Vodovodne naprave po hišah morajo biti vse tako, da bodo izdelane po jednoliko izgotovljene. Zato se bode vsaka naprava, predno se bode začela rabiti, preizkusila z vodnim tlakom 10ih atmosfer, potem šele se bode dovolil detok iz mestnih cevij.

Zaradi preizkušnje s tlakom treba o pravem času zglasiti se dotičnemu instalaterju pri vodstvu mestnega vodovoda. Ta preizkušnja se mora vršiti v pričo vodovodstvenega uradnika. Instalater mora tudi biti navzoč ter ob svojih stroških priskrbeti in pripraviti potrebno sesalko z manometrom. Vrh tega je dolžan, vodovodnemu uradniku razkazati vso napravo, kako je izdelana, ter tudi razvodke, klosete, kopeli in druge vodorabne priprave.

Za kakovost in trpežnost vodovodnih naprav po hišah pa ni porok hišnim gospodarjem mesto Ljubljansko,

§ 18. Ako bi se videlo, da instalater kake vodovodne naprave ne izdeluje solidno, ali pa ne tako, kakor ukazujejo ti propisi, ne bode se na prava, predno se ne odpravijo nje nedostatki, miti preizkusila s tlakom, in vsled tega tudi ne dovolil dotok iz mestnih cevij.

Hišnemu gospodarju se bode to uradno nazzanili.

Ako bi se to ponovilo, vzame se lahko takemu instalaterju dovolitev za izgotavljanje vodovodnih naprav popolnoma.

Loterijne srečke 8. marca.

V Linci: 47, 63, 77, 5, 73.
V Trstu: 75, 73, 43, 34, 28.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četr leta gld. 1.15.

Tujiči:

10. marca.

Pri **Stonu**: Wimer, Videsot, prof. Helmsberger in kapelnik Helmsberger z Dunaja. — Wertheiner iz Pečuha. Srebotnjak iz Trsta. — Čuček iz Št. Petra. — Böttner, Lansi iz Zadra. — Mauhard iz Gradca. — Dessauer iz Budapešte. — Arenz iz Tešena. — Demberger iz Tržiča. — Pogačnik iz Gorice.

Pri **Maliči**: Neuman iz Gradca. — Peče iz Tržiča. Weiss iz Siska. — Moritsch iz Celovca.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Rant iz Brežic. — Juvancič iz Zalega loga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Globočnik iz Kranja. — Pucel, Tratnik, Kerhin iz Št. Jerneja. — Löker z Dunaja. Wagner s Saksonskega.

Umrli so v Ljubljani:

9. marca: Jovana Kosec, gostija, 76 let, Florjanske ulice št. 40, za oslabljenjem.

10. marca: Marija Lunder, kuharca, 51 let, Kravja dolina št. 11, za rakom. — Marija Rasp, posestnikova hči, 17 let, Kolodvorske ulice št. 5, za otrpenjem srca.

11. marca: Feliks Magolič, krojač, 58 let, Rimsko cesta št. 1, za jetiko.

V deželnej bolnici:

10. marca: Fran Šmergut, delavec, 27 let, za plučnim edenom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Moč krina v mm.
10. marca	7. zjutraj	736,8 mm.	28°C	sl. svz.	obl.	
	2. popol.	740,7 mm.	58°C	z. vzh.	obl.	0,00 mm.
	9. zvečer	744,8 mm.	20°C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 35°, za 0,7° nad normalom.

Dunajska borza

dné 11. marca t. l.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 87,95	—	gld. 88,15
Srebrna renta	88—	—	88,25
Zlata renta	110,05	—	110,35
5% marenca renta	101,85	—	102,20
Akcije narodne banke	929—	—	930—
Kreditne akcije	314,59	—	315,75
London	119,35	—	119,30
Srebro	—	—	—
Napol.	9,43	—	9,43
C. kr. cekini	5,61	—	5,61 ^{1/2}
Nemške marke	58,35	—	58,32 ^{1/2}
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	133 gld.	50 kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100	177	—
Ogerska zlata renta 4%	102	—	10
Ogerska papirna renta 5%	98	—	60
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119	75
Zemlj. obč. avstr. 4 ^{1/2} % zlati zast. listi	117	—	50
Kreditne srečke	100 gld.	185	50
Rudolfove srečke	10	20	75
Akcije anglo avstr. banke	120	161	25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220	—	—

Velečastiti prijatelji in človekoljubi!

Prošnja za milodare iz ljubezni do bližnjega za dve osebi iz občine Brize, župnije Kolovrat, v Litijskem okraju, ki sta vselej dobrodružnosti popolnoma obozali. Mož je 89 let star, je nič manj nego 27 veler ujet, leži že 11 tednov zaradi oslabljenja, sestra njegova je pa 76 let stara in je bila že 8krat v bolnicu. Nemata s čim plačati stanovanja in kupiti drv in živil. Ne moreta prosi niti od hiše do hiše, da bi se preživila in ne umrla z gladu. — Milodari prosijo se poslati pod Jeannette Lewicky, pošta Izlake, Zagorje na Kranjskem. (182—2)

Běene

Vsprijeme se takoj za trgovino s stekлом in porcelanom v Pulji. Kdo zna nemški, ima prednost. Pisma naj se name naravnost pošljajo.

(190—3) Fran Perinsig,
trgovina s stekлом in porcelanom v Pulji.

15 hektolitrov

dobre slivovke

se dobri pri

(169—5)

Francetu Prijatelji v Tržiši, p. Mokronog.

Vino.

Podpisani proda 8 do 10 hektolitrov izvrstega, garantirano čisto naravnega vina za v steklnice (buteljke) iz najboljših Haloških goric iz leta 1885.

P. Juršinci pri Ptuj. Ivan Grebenec,
poljček, učitelj.

Slavjanskij Agrenjev.

Ravnokar so izšle:

Russische Lieder aus dem Repertoire der russischen Sänger-Gesellschaft

Dimitri Slavjansky d' Agrenoff.

Für Pianoforte und Gesang von Anton Nastran.

Cena 1 gld. 20 kr., po pošti 1 gld. 25 kr.

(213) J. Giontini v Ljubljani.

Srebrna kolajna na svetovni razstavi v Parizu 1889.

Dobiva se v vseh trafikah in prodajalnicah galanterij.

(4) Glavna zalog: OTTO KANITZ & CO., Dunaj. (134)

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobradejna pomoč in ni treba mnogih besedij, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekolič dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdrovratnejšo zelodržno bolesti. — Prav izvrstno ustrezajo zoper hemoroidje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevnem bolezni in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. — One ne preganjajo samo omenjenih boleznj, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako bolezni.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarinicah na svetu; za narobe in pošljivje pa jedino v lekarni Cristofoletti v Gorici; v Ljubljani v lekarnah U. pl. Trnkoczy in G. Piccoli; v Trstu v lekarnah C. Zanetti in G. B. Rovis; v Beljaku v lekarni dr. Kumpf; v Postojni v lekarni Fr. Baccareich. (348—10)

Cena gl. 3,75 S koledrom gl. 4,75

Iz zapisnine Ivana Mohorčiča.
Založil Dragotin Hribar. — Tisk